

Hjälpmedelsnämnden och välfärdsteknik

Henrik Samuelsson, ordförande Hjälpmedelsnämnden

Eva Frykenberger, vice ordförande Hjälpmedelsnämnden

Anna-Lena Wingqvist, Kanslidirektör

Anna Frödin, föredragande tjänsteman Hjälpmedelsnämnden

Andreas Anderberg, utredningsledare

Hjälpmedelsnämndens mål

God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov

Den gemensamma nämnden ska verka för att länets invånare erbjuds en god hjälpmedelsförsörjning på lika villkor. Hjälpmedlen ska följa brukaren.

Hjälpmedelsnämnden ger förutsättningar genom det gemensamma regelverket och riktlinjer, förskrivartutbildningar, nätverk och upphandlingar för att länets invånare ska kunna erbjudas en god hjälpmedelsförsörjning på lika villkor.

Hjälpmedelsnämnden bidrar med sin verksamhet till att personer med funktionsnedsättningar får utprovade personliga hjälpmedel som kompenserar helt eller delvis för den nedsatta funktionen.

Reglemente, avtal och policy om samverkan i gemensam hjälpmedelsnämnd

Landstinget i Värmland och alla kommuner i Värmland har sedan 2004 samarbetat kring hjälpmedelsförsörjning i en gemensam nämnd, hjälpmedelsnämnden i Värmland.

Den hjälpmedelsverksamhet som enligt hälso- och sjukvårdslagen är regionens respektive kommunernas angelägenhet, fortsätter utföras av regionen respektive kommunerna, med vissa undantag.

Hjälpmedelsnämndens ansvarsområde omfattar personliga hjälpmedel som personer med funktionsnedsättning behöver för att själv eller med hjälp av någon annan, klara det dagliga livet i boende, närmiljö, förskola eller skola. Ansvarsområdet omfattar även personliga hjälpmedel för vård och behandling.

”Patienter med störst behov ska ges företräde till hjälpmedelsinsatser och prioriteringar ska göras på individnivå.”

Hjälpmedelns nämndens uppdrag:

- Fastställa policy och riktlinjer för hjälpmedelsverksamhet inom länet (policy tillkom 2005)
- Fastställa kompetenskrav för förskrivning av hjälpmedel inom länet.
- Vid behov lägga förslag till avgifter som föreläggs respektive huvudman för beslut.
- Svara för omvärldsbevakning, information, brukarmedverkan och samverkan inom nämndens ansvarsområde.
- Samordna och genomföra upphandling av hjälpmedel för parterna samt svara för lagerhållning och distribution av dessa hjälpmedel (Region Värmland är, i egenskap av värdlandsting för nämnden, upphandlande myndighet).
- Svara för att sortimentsurval sker på ett sådant sätt att berörda parter (region, kommuner, brukare) har inflytande.
- Svara för att ha särskild kompetens, eller kunna hänvisa till sådan, som via konsultation och rådgivning kan bistå förskrivarna.
- Erbjud kompetensutveckling inom hjälpmedelsområdet för förskrivare och övrig personal inom länets hjälpmedelsverksamhet.

Gemensam verksamhet- Nätverket för hjälpmedelsfrågor

Syfte

- Att arbeta för samsyn kring hjälpmedelsförsörjning i Värmland genom att samla personer, från olika vårdgivare, med kunskap, kompetens och erfarenhet inom hjälpmedelsområdet
- Nätverket ska följa hjälpmedelsutvecklingen.

Mål

- Att säkerställa att hjälpmedelsverksamhet i Värmland arbetar utifrån Hjälpmedelsnämndens synsätt och viljeinriktning och att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt.
- Att säkerställa att hjälpmedelsverksamhet arbetar utifrån gällande policy, styrdokument och riktlinjer.
- Att säkerställa att samverkan sker mellan olika verksamheter i vårdkedjan.

Arbetsuppgifter för Nätverket

- Hantera uppdrag från Hjälpmedelsnämnden
- Förbereda och ge förslag på riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel inom olika produktgrupper
- Omvärldsbevakning inom hjälpmedelsområdet
- Erfarenhetsutbyte, frågeställningar och information inom hjälpmedelsområdet
- Hantera hjälpmedelsfrågor som hamnar i gråzonen mellan regionens och kommunernas ansvarsområde genom att föreslå förslag till lösning.

Deltagare i nätverket

- Deltagarna representerar hjälpmedelsverksamheterna i Region Värmland och kommunerna i Värmland.
- Varje kommun representeras av en deltagare, med undantag av Karlstad som har 2 deltagare.
- Regionen representeras av deltagare från Hjälpmedelsservice (vuxen och barn), habiliteringen samt slutenvårdens rehabiliteringsverksamhet.
- Andra personer kan adjungeras vid behov.

Representanter i nätverket

- Ha ett formellt uppdrag från sin verksamhet.
- Ha övergripande kunskap inom hjälpmedelsområdet.
- Vara väl förberedd inför möten och ha tagit del av erforderlig information.
- Anmäla ärenden, återföra synpunkter, frågeställningar och beslut mellan nätverket och den verksamhet man representerar.
- Aktivt delta i diskussioner.
- Ha insikt om ekonomiska frågor och konsekvenser av fattade beslut.

Nuvarande ordförande är Ulla Kjellemar Filipstads kommun.

Gemensam verksamhet- riktlinjegruppen

Syfte

- Att samla personer från olika vårdgivare med kunskap, kompetens och erfarenhet inom hjälpmedelsområdet, för att hantera och arbeta med uppdrag från Hjälpmedelsnämnden och Nätverket för hjälpmedelsfrågor.
- På ett övergripande plan diskutera riktlinjer, sortiment och vad som ska betraktas som hjälpmedel.

Mål

- Förbereda frågeställningar och uppdrag från Hjälpmedelsnämnden och Nätverket för hjälpmedelsfrågor och lägga fram förslag till beslut eller diskussion.
- Arbetsuppgifter för riktlinjegruppen
- Bearbeta utdelade uppdrag och komma med förslag till Nätverket för hjälpmedelsfrågor av utdelade uppdrag.
- Bearbeta och ge förslag på riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel inom olika produktgrupper.
- Uppmärksamma behov av och revidera dokument.
- Bearbeta hjälpmedelsfrågor som hamnar i gråzonen mellan regionens och kommunernas ansvarsområde genom att föreslå förslag till lösning.

Deltagare i riktlinjegruppen

- Deltagarna består av några Medicinskt ansvariga för rehabilitering(MAR) samt representanter från habiliteringen och slutenvårdens rehabilitering och Hjälpmedelsservice.
- Andra personer adjungeras vid behov.

Representanter i riktlinjegruppen ska:

- ha god kunskap inom hjälpmedelsområdet
- vara väl förberedd inför möten och ha tagit del av erforderlig information
- aktivt delta i diskussioner.
- ha insikt om ekonomiska frågor och konsekvenser av fattade beslut.

Sammanfattande för gruppen är Hjälpmedelsservice.

Bakgrund

2018 Skrivelse till Hjälpmedelsnämnden

Små kommuner i Värmland önskade utreda förutsättningarna för att välfärdsteknik ska ingå i Hjälpmedelsnämnden uppdrag utifrån:

- *”Många små kommuner, har tack vare bildande av HMN kunnat klara hjälpmedelsförsörjningen både billigare och bättre genom den samverkan som funnits.”*
- *”Idag är bristen stor på personal med specialistkompetens.”*
- *”Många kommuner är heller inte så stora... ”måste prioritera resurserna på mest effektiva sätt”*
- *”För att möta framtidens behov... ..behöver vi jobba mer med välfärdsteknologi”*
- *”Stora bekymmer när många små kommuner ska sitta i sina egna kommuner, och skapa en organisation för att kunna införa välfärdsteknik”*

Utreda förutsättningarna för att välfärdsteknologi ska ingå i hjälpmedelsnämndens uppdrag:

”Detta för att få till ett kompetenscentrum och gemensamma upphandlingar när det gäller välfärdsteknologi så att kommuner får möjlighet tillsammans med landstinget i Värmland att få en mer jämlik tillgång till välfärdsteknologi i hela länet.”

Välfärdstekniska hjälpmedel
Integritet

Egenmakt

Ökad livskvalitet

Matrobot

Hygientoalett

Smarta inkontinensskydd

Läkemedelsfördelare

2018-09-28 Hjälpmedelsnämnden beslutade samstämmigt att:

1. *Landstingsdirektören* får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att välfärdsteknologi ska ingå i hjälpmedelsnämndens verksamhet och att återkomma med en utredning till nämnden.
2. Rapport om hur arbetet fortlöper lämnas vid nämndens första sammanträde under 2019.

2020-09-22 Utredningen *Ska välfärdsteknik ingå i Hjälpmedelsnämnden uppdrag?* redovisades i nämnden.

Hjälpmedelsnämnden beslutar:

1. att välfärdsteknik ska ingå i hjälpmedelsnämndens verksamhet
2. att en ytterligare fördjupad utredning görs för att tydliggöra nämnden uppdrag och
3. att välfärdsteknik ska vara en del av hjälpmedelsnämndens uppdrag från och med 2022-01-01.

Utredningen rekommenderade:

”Om välfärdsteknik ska ingå i Hjälpmedelsnämndens uppdrag så bör man tänka på följande:

1. Tydlig avgränsning vad det gäller hjälpmedelsnämndens ansvar i förhållande till kommunerna (och regionen)
2. Vilka hjälpmedel som ska ingå i ett basutbud?
3. Separat budget eller ingå i den ordinarie?
4. Vilken kompetens behöver Hjälpmedelservice?”

Från utredningen- rapport från arbetsgrupp (Arvika, Karlstad, Eda och Kristinehamn) till Socialchefsnätverket

3. Gemensamma nämnders uppdrag

En specifik kommun kan generellt inte ansvara för att upphandla för flera kommuner kontinuerligt. För att åstadkomma gemensamma upphandlingar behöver det finnas ett regionalt ansvar i de frågor där det identifierats gemensamma behov. **Hjälpmedelsnämndens uppdrag i inköpsprocessen kring välfärdsteknik bör ses över och i framtiden också inkludera digital teknik.** I vissa fall har kommuner gemensamma behov av tekniska lösningar inom särskilda områden, t. ex läkemedelsfördelare, dusch- och torkbidé, automatiserade hjälpmedel kring hygien mm. Detta är tjänster inom välfärdstekniken som mycket väl kan ligga inom ramen för hjälpmedelsnämndens uppdrag att göra inköp på. Det ger troligtvis en större volym och en kostnadsreducering för kommunerna.

Fokus bör även ligga på att drift och servicenämndens uppdrag blir mer tydligt, och vilket ansvar som denna nämnd ska förfoga över när det gäller området välfärdsteknik. Det är viktigt att reglera vilken gränsdragning som ska göras gentemot kommunerna.”*

*Återkoppling till socialchefsnätverket utifrån uppdrag från kommundirektörsnätverket gällande inköp av digitala verktyg, Vård- och omsorgsförvaltningen Utvecklingsstab Karlstads kommun

Nuläge

Fördjupad utredning utifrån de 4 fokusområdena:

- Urval av välfärdsteknik via den gemensamma nämnden
- Kompetenssäkring/Gemensamma resurser eller hos respektive huvudman?
- Ekonomi/Budgetfördelning
- Juridiska aspekter/Avtal/Reglemente

Nuvarande arbete

Hjälpmedelsnämndens AU är styrgrupp för projektet. Statusuppdatering vid varje AU och nämndmöte.

Projektledare utsedd- finansieras av regionen.

Projektgrupp med kommunala representanter från Nätverket för hjälpmedelsfrågor och Hjälpmedelsservice.

Frågeställningar utskickade till kommunerna och regionen, svar önskar senast 2022-02-28.

Hjälpmedelnsämndens AU 2021-10-25 (Styrgrupp Välfärdsteknik)

- AU framför att projektgruppen ska eftersträva att skapa förutsättningar för god, nära och jämlik vård.
- En bred diskussion där alla känner sig delaktiga och får ge uttryck för sina åsikter framhålls som viktigt.
- Arbetsutskottet bestämmer att projektgruppen som en delleverans av uppdraget ska återkomma med två alternativa förslag. Förslagen ska behandla vilka stödfunktioner (helt eller delvis) som kan ligga på den gemensamma verksamheten inom Hjälpmedelsservice respektive på kommun och regionen

Fördjupad utredning - Välfärdsteknik

Uppdrag

"Presentera ett förslag på hur fortsatt utredning för införande av välfärdsteknik i hjälpmedelsnämndens verksamhet ska genomföras"

Representation i arbetsgruppen

- Kommuner: Karlstad (2), Hammarö, Hagfors, Årjäng
- Regionen: HMS + (Utredningsledare)

Varför välfärdsteknik?

"Livskvalitet och resurseffektivitet"

Fördjupad utredning - Välfärdsteknik

Fyra fokusområden utifrån tidigare utredning

- Urval av välfärdsteknik via den gemensamma nämnden
- Kompetenssäkring/Gemensamma resurser eller hos respektive huvudman?
- Ekonomi/Budgetfördelning
- Juridiska aspekter/Avtal /Reglemente

"Ansvarsfördelning av stödfunktioner påverkar våra fokusområden"

Hur skapar vi dom bästa förutsättningar för god, nära och jämlik vård?

- Gemensamma resurser – resurser hos respektive huvudman
- Bred diskussion och gott samarbete

Fortsättningen framåt

